

„Clubul Seniorilor pentru Înzestrarea Armatei” (CSÎA)

România mai sigură Armata mai bine înzestrată

Adresa: Corbeanca, Str. Cantonului Nr. 9, vila 46, Ilfov, România

Telefon: +40.723.226.295 +40.722.461.590 | E-mail: office@csia.ro

Registrul Special al Asociațiilor și Fundațiilor 124PJ/01.11.2024, Judecătoria Buftea C.I.F.: 51125327/2024

IBAN: RO45 RNCB 0084 1812 5094 0002

Anexă la nr. 41 din 31.08.2026

CONSIDERAȚII STRATEGICE ȘI RECOMANDĂRI privind consolidarea mecanismelor instituționale de monitorizare și verificare a obligațiilor de cooperare industrială aferente contractelor finanțate prin Instrumentul SAFE

1. Scopul documentului

Prezenta anexă sintetizează considerațiile și recomandările formulate de Clubul Seniorilor pentru Înzestrarea Armatei (CSÎA) privind oportunitatea consolidării mecanismelor instituționale de monitorizare și verificare a obligațiilor de cooperare industrială aferente contractelor finanțate prin Instrumentul SAFE.

Demersul are un caracter exclusiv constructiv și preventiv. Acesta nu pune în discuție oportunitatea participării României la Instrumentul SAFE și nici cadrul normativ adoptat pentru implementarea sa, ci urmărește identificarea unor măsuri care să contribuie la valorificarea cât mai eficientă a investițiilor realizate de statul român în domeniul apărării.

CSÎA apreciază că succesul acestor investiții trebuie evaluat nu numai prin atingerea obiectivelor de înzestrare ale Armatei României, ci și prin capacitatea lor de a genera efecte economice, industriale și tehnologice durabile, în beneficiul securității și competitivității naționale.

„Investițiile în apărare produc efecte strategice durabile atunci când consolidează, în egală măsură, securitatea națională și capacitatea industrială a statului.”

2. Context strategic și principii de analiză

Considerând că instrumentul SAFE reprezintă una dintre cele mai importante oportunități de consolidare simultană a capacităților militare și a bazei tehnologice și industriale de apărare a României, apreciem că volumul investițiilor planificate în următorii ani justifică existența unor mecanisme instituționale capabile să urmărească, pe întreaga durată a implementării contractelor, realizarea efectivă a beneficiilor industriale și tehnologice urmărite de statul român.

În același timp, România și-a asumat deja, prin Instrumentul SAFE, obligații financiare semnificative, care este posibil să fie suplimentate prin viitoare programe europene destinate consolidării capacităților de apărare. În aceste condiții, este în interesul strategic al statului român ca efectele industriale, tehnologice și economice generate de aceste investiții să poată fi monitorizate și evaluate în mod sistematic încă din primele etape ale implementării.

„Clubul Seniorilor pentru Înzestrarea Armatei” (CSÎA)

România mai sigură Armata mai bine înzestrată

Adresa: Corbeanca, Str. Cantonului Nr. 9, vila 46, Ilfov, România

Telefon: +40.723.226.295 +40.722.461.590 | E-mail: office@csia.ro

Registru Special al Asociațiilor și Fundațiilor 124PJ/01.11.2024, Judecătoria Buftea C.I.F.: 51125327/2024

IBAN: RO45 RNCB 0084 1812 5094 0002

Pe acest fond, CSÎA consideră că trebuie avute în vedere următoarele principii:

- monitorizarea trebuie să aibă un caracter preventiv și continuu;
- beneficiile industriale trebuie evaluate atât cantitativ, cât și calitativ;
- analiza trebuie să urmărească întregul ciclu de viață al contractelor;
- mecanismele propuse trebuie să completeze și să sprijine atribuțiile instituțiilor existente, fără a genera structuri administrative suplimentare;
- evaluarea rezultatelor trebuie să se bazeze pe indicatori obiectivi, comparabili și verificabili.

3. Aspecte care justifică consolidarea mecanismelor de monitorizare

Evaluarea efectuată de CSÎA evidențiază existența unor aspecte care justifică analizarea oportunității consolidării mecanismelor instituționale de monitorizare și verificare.

3.1. Evaluarea beneficiului industrial efectiv

Gradul de localizare a unor activități de producție nu reflectă întotdeauna beneficiul industrial real obținut de economia națională. Din perspectiva interesului strategic al României, este util ca monitorizarea să permită evaluarea valorii adăugate generate în România, a transferului efectiv de tehnologie, a dezvoltării competențelor industriale și a capacităților create pe termen lung.

3.2. Sustenabilitatea capacităților industriale

Beneficiile urmărite prin cooperarea industrială nu se limitează la perioada de executare a contractelor. Prezintă interes strategic măsura în care capacitățile dezvoltate în România pot continua să funcționeze și după finalizarea programelor inițiale, prin integrarea în alte programe de înzestrare, în lanțurile europene de aprovizionare sau pe piețele externe.

3.3. Conținutul tehnologic al cooperării

Transferul de tehnologie și dezvoltarea competențelor industriale reprezintă elemente esențiale pentru consolidarea autonomiei tehnologice a României. În consecință, monitorizarea ar putea urmări nu doar activitățile desfășurate pe teritoriul național, ci și nivelul de competențe tehnologice transferate, dezvoltarea capacităților de proiectare și inginerie și integrarea operatorilor economici români în activități cu valoare adăugată ridicată.

3.4. Monitorizarea pe durata întregului ciclu contractual

Experiența programelor complexe de înzestrare arată că eventualele dificultăți sunt mai ușor de corectat atunci când sunt identificate în fazele de implementare și nu la finalizarea contractelor. Din această perspectivă, monitorizarea periodică poate constitui un instrument de bună guvernare și de management al riscurilor.

„Clubul Seniorilor pentru Înzestrarea Armatei” (CSÎA)

România mai sigură Armata mai bine înzestrată

Adresa: Corbeanca, Str. Cantonului Nr. 9, vila 46, Ilfov, România

Telefon: +40.723.226.295 +40.722.461.590 | E-mail: office@csia.ro

Registru Special al Asociațiilor și Fundațiilor 124PJ/01.11.2024, Judecătoria Buftea C.I.F.: 51125327/2024

IBAN: RO45 RNCB 0084 1812 5094 0002

3.5. Valorificarea experienței dobândite

Experiența acumulată în implementarea programelor complexe de înzestrare demonstrează utilitatea evaluării sistematice a efectelor industriale și tehnologice generate prin cooperarea industrială. Valorificarea lecțiilor învățate poate contribui la fundamentarea viitoarelor programe de achiziții și la adaptarea mecanismelor instituționale în funcție de experiența dobândită

4. Recomandările CSÎA

În considerarea celor prezentate, CSÎA apreciază oportună analizarea următoarelor măsuri:

1. consolidarea mecanismului instituțional de monitorizare a obligațiilor de cooperare industrială aferente contractelor finanțate prin Instrumentul SAFE;
2. stabilirea unui set unitar de indicatori pentru evaluarea beneficiilor industriale, tehnologice și economice generate în România;
3. realizarea unor evaluări periodice privind stadiul îndeplinirii obligațiilor asumate și identificarea din timp a eventualelor dificultăți de implementare;
4. informarea periodică a autorităților competente asupra evoluției programelor și a gradului de realizare a obiectivelor de cooperare industrială;
5. analizarea oportunității instituirii unui mecanism parlamentar de urmărire a implementării obligațiilor de cooperare industrială, cu respectarea atribuțiilor autorităților executive;
6. analizarea oportunității adaptării cadrului normativ și procedural, în funcție de experiența acumulată în implementarea Instrumentului SAFE.
7. gradul de integrare a operatorilor economici români în lanțurile europene și euroatlantice de aprovizionare și producție;
8. instituirea unei rezerve de programe de înzestrare care să absoarbă eventualele fonduri disponibilizate pe timpul derulării SAFE, care să fie alocate către programe destinate creșterii capacității de lovire în adâncime, constituiri la nivel național a unei capacități de supraveghere și apărare cosmică ș.a. Semnalăm că Polonia are deja o structură care monitorizează derularea SAFE la nivel european pentru a identifica fonduri necheltuite pe care să le solicite.
9. nivelul de dezvoltare și menținere a competențelor industriale și tehnologice strategice în România.

În sprijinul acestor recomandări, CSÎA apreciază că mecanismele de monitorizare ar putea utiliza indicatori referitori la:

- gradul de îndeplinire a obligațiilor de cooperare industrială;
- valoarea adăugată realizată în România;
- transferul efectiv de tehnologie și know-how;
- dezvoltarea competențelor și a resurselor umane specializate;

„Clubul Seniorilor pentru Înzestrarea Armatei” (CSÎA)

România mai sigură Armata mai bine înzestrată

Adresa: Corbeanca, Str. Cantonului Nr. 9, vila 46, Ilfov, România

Telefon: +40.723.226.295 +40.722.461.590 | E-mail: office@csia.ro

Registrul Special al Asociațiilor și Fundațiilor 124PJ/01.11.2024, Judecătoria Buftea C.I.F.: 51125327/2024

IBAN: RO45 RNCB 0084 1812 5094 0002

- integrarea operatorilor economici români în lanțurile de aprovizionare;
- dezvoltarea și menținerea capacităților industriale după finalizarea contractelor;
- participarea industriei naționale la programe europene și la activități de export.
- Etc.

5. Concluzii

CSÎA apreciază că Instrumentul SAFE oferă României oportunitatea de a transforma investițiile în apărare într-un factor de dezvoltare industrială și tehnologică pe termen lung. Consolidarea mecanismelor instituționale de monitorizare și verificare nu trebuie privită ca o măsură suplimentară de control administrativ, ci ca un instrument de bună guvernare, destinat să asigure că obiectivele industriale și tehnologice urmărite prin aceste investiții sunt realizate efectiv și pot fi evaluate în mod obiectiv.

De asemenea, apreciază că Instrumentul SAFE oferă României oportunitatea de a transforma investițiile în apărare într-un factor de dezvoltare industrială și tehnologică pe termen lung.

Momentul optim pentru consolidarea acestor mecanisme este etapa actuală de implementare a Instrumentului SAFE, înainte ca eventualele vulnerabilități instituționale sau contractuale să se manifeste și să limiteze posibilitățile de intervenție.

Așadar, adoptarea unor asemenea măsuri ar contribui la creșterea transparenței, predictibilității și eficienței utilizării fondurilor publice destinate dezvoltării capacităților de apărare și consolidării bazei tehnologice și industriale de apărare a României, în concordanță cu obiectivele strategice asumate la nivel național și european.

CLUBUL SENIORILOR PENTRU ÎNZETRAREA ARMATEI